

ikke der havde truffet det Rette; men det Hovedpunkt, til hvilket han især bealethed atter og atter vendte tilbage, og hvilket for ham er det væsentlige, hvorfor han ikke kan stemme for Loven, er, om en saadan Landbohøjskole skal anlægges paa Landet i Forbindelse med store Agerbrug, eller i Forbindelse med beslægtede videnskabelige Instituter, hvor gode Lærere og de fornødne Apparater ere tilstede. Det kan efter den hele Interesse, han har godtgjort at have vlist i saa lang Tid, netop for dette Spørgsmaal, ikke være ham ubekendt, at det er i Forsamlinger af danske Landmænd, at dette Spørgsmaal atter og atter er blevet discuteret. I alle de Forsamlinger, som ere blevne afholdte, er det Spørgsmaal bestandigt blevet debatteret, og der blev ved Forsamlingen her i Kjøbenhavn nedsat et Udvalg, der afgav en Betænkning netop om dette Hovedspørgsmaal, og den veed jeg ikke, at den ærede Rigsdagsmand hverken mundtlig eller offentlig paa Prent har imødegaaet; den er atter forelagt en lignende Forsamling af Landmænd i Flensborg, og man har der ikke paavlist nogen anden og heldigere Maade, hvorpaa man kunde ordne denne Sag. Det vil naturligviis altid staae som et forskjelligt Synspunkt mellem dem, som opfatte Sagen, om enten det Ene eller det Andet skal gives Fortrinet. Det kan naturligviis ikke bestemmes paapeges og siges, at det Ene er det Rigtige, og det Andet det Gule, men et meget væsentligt Hensyn er Beføstningen, og den ærede Folkethingmand maa ogsaa indrømme, at det vilde koste meget mere, naar man skulde gaae ind paa at oprette en storartet landøkonomisk Anstalt i Forbindelse med en Skole for Agerbruget. Naar han dernæst hentydede til, at der var endnu dem — han betegnede det ganske rigtigt som en Fordom, — der ansaae det Theoretiske eensartet med Projectmageriet, saa troer jeg, at denne Dom eller Fordom i alt Fald meget lettere vil faae Noget at støtte sig til, naar en saadan Læreanstalt forener sig med et stort Agerbrug, end naar den ikke forenes dermed; thi en Højskoles Retning er væsentligt forskjellig fra et stort Agerbrugs Interesser. Agerbrugets Interesse

er, igjennem de dervaa anvendte Udgifter, at faae den størst mulige Indtægt; derimod er Højskolens Formaal, om jeg saa maa sige, tildeels det modsatte, nemlig netop igjennem mange, maafee feilende, Forsøg at begrunde en rigtig Opfatning, som igjennem sin Anvendelse i Livet skal bevare de praktiske Landmænd for unødvendige og ufornuftige Udgifter. Men ved saadanne, som man kalder det, Experimentalmærker i det Store, der ville de, som boe der omkring, spørge, hvilket Resultat give de? Og da vil det være let at paavise dygtige Landmænd, der paa tilsvarende Eiendomme frembringe Mere, end der kan frembringes paa Mønstergaarden eller paa Experimentaigaarden eller hvad jeg skal kalde den, og da vil det hedde: Ja, der have vi Theorien, der have vi Projectmageriet. Vil man altsaa ikke bestyrke en saadan fordomsfuld Dom over de videnskabelige Undersøgelser, da maa man hellere blive staaende ved det mindre Areal. Commissionen har fra sin Side visseilig Intet imod et noget større Areal; men man frygtede for, at Modstanden mod Sagen da vilde blive større, og med god Føie; thi Udgifterne vilde derved forøges uden at skaffe større Indtægt. Det er heller ikke vanskeligt, naar man med Alvor vil prøve Sagen, at indsee, hvortil en saadan Experimentalmærk er bestemt. Der er antydet, at der skulde anlægges en botanisk Have, ikke som en Understøttelse for Botanikens Studium ialmindelighed, men med særlig Anvendelse og Retning paa det, der berører Landbovirksomheden. Dernæst skulde der paa det øvrige Areal, hvorpaa der skulde eksperimenteres; anstilles Forsøg med, hvilke af de Planter, som anprives andetsteds fra, der hertilands kunne udholde de climatiske Forhold og overføres hertil; det skulde erfares ved Forsøg i det Mindre. Den Landmand, som talte om Møglin og Chaer med fortjent Anerkjendelse, vil ogsaa vide, at man i den Egn dyrkede den hvide Lupin som en vigtig Plante, men at det saa viste sig, at det var tvivlsomt, om den kunde bringes til fornøden Modenhed, saaledes at man kunde fremavle Sæden. Tilgædes vil han vide, hvorledes Nepal- og Himalayabyg ere nævnte som vigtige og frugtbringende